

Twitter i els microrelats

Estudi sobre els microrelats i la xarxa de 140 caràcters

Treball de final de Grau de Comunicació

Alumne: Janot Vila Fonolleda

Any acadèmic 2014-15

Tutora: Pepa Badell i Serra

Sabadell, 12 de gener del 2015.

Universitat Oberta de Catalunya

Resum:

Les xarxes socials ens connecten i són una font de creativitat. La immediatesa, la saturació de la informació i la interacció des de dispositius diversos faciliten la recepció del missatge més impactant. Si en un sol cop d'ull pots entendre el missatge, aquest té més probabilitats de ser compartit i disseminat. El relat breu o molt breu ha trobat el seu lloc a Twitter, una xarxa que per la seva limitació de caràcters incita a la creació d'acudits, opinions contundents, impactes, i relats. Uns relats molt breus que tenen estructura narrativa completa i que proliferen per mitjà de concursos, per guanyar popularitat i mostrar-se enginyós, o simplement pel gust de l'usuari de publicar i comunicar-se. La narració, el relat, el microrelat, i Twitter en la seva relació amb els escriptors són els temes tractats en aquest treball que vol concloure si hi ha realment una eclosió del gènere gràcies a la xarxa.

Paraules clau:

Conte, Microconte, Microrelat, Twitter, Xarxes socials.

Abstract:

Social networks connect us and are a source of creativity. Immediacy of communications, saturation of information and interaction from various devices facilitate the reception of the powerful message. If you can understand the message by just taking a look, it is more likely to be shared and disseminated. The short or very short story has found its place on Twitter, a network that encourages the creation of jokes, strong opinions, impacts, and stories in due to the character limitation at 140. These very short stories have a complete narrative structure and proliferate through competitions, to win popularity, to present oneself as ingenious person, or simply for the pleasure to join, publish and communicate. Narrative, short story, very short story, Twitter and their relationship with the writers are the topics covered in this paper that wants to conclude if short fiction is really a flourishing genre thanks to Twitter.

Key-words:

Short story, Flash fiction, Very short story, Social media, Twitter.

Índex:

1. Introducció.....	6
2. Metodologia.....	11
3. Marc teòric. Precedents i definicions.....	13
3.1 La narració.....	13
3.2 Què és un conte.....	16
3.3 El relat molt breu. La narració curta.....	20
3.3.1 El dinosaure.....	21
3.3.2 Característiques del microrelat.....	23
4. El relat breu a les xarxes socials.....	25
4.1 Xarxes socials: Twitter.....	29
4.1.1 Què és una piulada?.....	31
4.1.2 Concursos de microrelats a Twitter.....	33
4.1.3 Etiquetes.....	39
4.2 Twitter com a xarxa de transmissió del relat breu.....	41
4.3 Escriptors a Twitter.....	44
5. Brevetat en la societat de la informació.....	48
6. Entrevista i enquesta.....	51
6.1 Entrevista a Alfons Guri, tècnic de biblioteca.....	51
6.3 Qüestionari en línia per a usuaris de Twitter. Resultats i estadístiques.....	53
7. Conclusions.....	55
8. Bibliografia.....	58
9. Annexos	
• Annex1: Transcripció de la conferència a la presentació del llibre "La Bona confitura".	
• Annex 2: Qüestionari per a usuaris de Twitter	
• Annex 3: Respostes	

1. Introducció:

A la societat actual, en un entorn de desenvolupament de les tecnologies de la comunicació i la informació, ens trobem immersos en la *Societat Xarxa*, Manuel Castells (2003), i som nodes de creació i transmissió d'informació dins d'aquesta xarxa de telecomunicacions. Tal com diu Mc Quail (2005), "les tecnologies de la informació i la comunicació, TIC¹, ens porten cap a una societat de la informació caracteritzada pel predomini del treball d'informació, pels fluxos de gran volum, per la interactivitat de les relacions, per la integració i convergència d'activitats, i per una cultura postmoderna". L'adveniment de les TIC ha tingut i té un gran impacte en la nostra realitat cultural quotidiana i en la manera de comunicar-nos, rebre, i emetre informació. Cada vegada més persones fan servir internet i les xarxes socials per intercanviar i compartir informació. En aquest entorn, l'excés d'informació obliga a la compressió del missatge evitant les estructures massa carregades o llargues que poden fer desestimar l'esforç de la descodificació o la recepció. També és fàcil que el missatge quedi amagat o ignorat entre el mar infinit d'informació que hi circula.

L'ús massiu de les xarxes socials per part de la població permet la interconnexió i interacció en temps real. Diversos investigadors anuncien la revolució tecnològica i el canvi cognoscitiu que comporta aquesta qualitat. Amb l'ús massiu de les tecnologies de la informació i la comunicació emergeixen ecosistemes comunicatius nous que canvien la manera de conèixer, aprendre, relacionar-se, i fan sorgir llenguatges nous i noves formes d'economia, experiència i cultura. Aquestes comunicacions a través de les xarxes estan basades en l'hipertext, una forma discursiva no lineal construïda per nodes

¹ D'ara endavant TIC: Tecnologies de la informació i la comunicació

interconnectats per un seguit d'enllaços que permeten saltar d'un a l'altre fent diferents recorreguts².

Els mitjans digitals potencien algunes de les característiques que configuren l'anomenada minificció: Els relats molt breus i de molt impacte en diversos formats audiovisuals o textuals. La brevetat és perfecte per a la lectura en un cop d'ull a través de diferents suports com el telèfon intel·ligent, la tauleta, o l'ordinador de sobretaula. La velocitat expressiva, la intensitat i la immediatesa troben el seu entorn més còmode en el format digital. El cop d'ull i l'assimilació ràpida, com si es tractés d'un impacte publicitari, són pròpies d'aquest mitjà. Tot i que els mitjans digitals també permeten la reflexió a fons, ens trobem en un entorn on la immediatesa i la lectura ràpida són preeminents. La divulgació de la ficció breu, o de qualsevol altre gènere, a través de la xarxa permet la recepció massiva i immediata per part d'integrants de grups virtuals, navegants errants de la xarxa, o seguidors habituals del gènere.

Principalment trobarem ficció breu o molt breu en blogs, en xarxes socials, en revistes digitals, o en pàgines web literàries o dedicades a la ficció breu. Hi ha múltiples iniciatives digitals dedicades a aquest gènere en tots els idiomes, que tenen o han tingut més o menys èxit. L'entorn digital permet la possibilitat d'eliminar els intermediaris, auto publicar-se o comunicar-se directament amb l'audiència. Aquest també és un dels punts forts pel que fa a l'expansió de l'anomenada microliteratura.

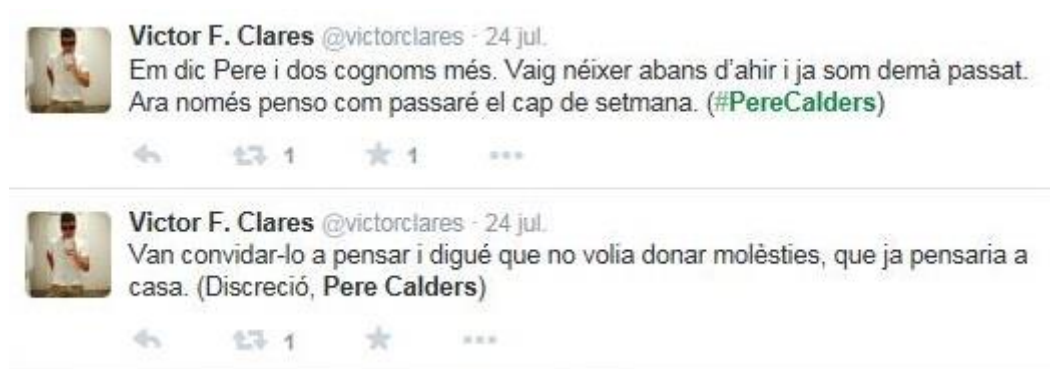
En l'esfera de la llengua catalana trobem webs pioneres en la matèria com ara [Relats en català](#), un web de relats que es començà a gestar l'octubre del 2003 i s'inaugurà en versió de proves el dia 11 de gener del 2004. El llançament oficial fou a començaments de Març del

² Definició extreta del mòdul 5 de l'assignatura Teories de la Comunicació. Les teories de la comunicació a la societat de la informació. Miquel Rodrigo Alsina i Anna Alsina. UOC 2009.

mateix any. Actualment hi podem trobar més de setanta sis mil relats publicats pels autors participants amb milers de comentaris, votacions i aportacions dels lectors. També fan concursos o editen llibres amb relats seleccionats. En aquest sentit podríem dir que es tracta d'una xarxa social primigènia dedicada al relat en llengua catalana. Un altre exemple de xarxa social literària i en català el tenim amb el portal JoEscric.com. Aquest és un portal de creació literària nat a Mallorca l'octubre del 2002 per part de la fundació Drac i amb col·laboració de l'Obra Cultural Balear. Amb la participació de més de 800 escriptors, també té un apartat específic dedicat als relats. Tot i que *JoEscric* no és una xarxa tan participativa, es tracta d'una web també pionera en la nostra llengua.

La xarxa de blogs, webs, i fòrums dedicades al relat d'autors més o menys professionals és pràcticament inacabable i té una vitalitat i un nivell d'actualització propi d'una llengua dinàmica i d'un gènere en auge. A partir de la fundació i adhesió del públic al que avui coneixem com a xarxes socials, hem assistit a la popularització de Twitter. La xarxa de 'microblogging' on els usuaris es relacionen mitjançant missatges que no poden excedir els 140 caràcters. Twitter no només és un gran teletip on els usuaris comparteixen informació o actualitat, sinó que serveix per estar assabentat de l'actualitat en tot moment participant en un xat gairebé permanent. La interacció en l'hipertext permet el trencament de les barreres físiques i temporals, sense ser necessària la sincronia, així com les jerarquies piramidals de circulació de la informació pròpies de l'era del monopoli informatiu per part dels mitjans tradicionals. Ara podem interaccionar directament amb el nostre escriptor preferit o seguir-lo discretament per la xarxa valorant les seves opinions o aportacions. La rigidesa del format en 140 caràcters propulsa la creativitat i ens convida a superar-nos, així que trobem exemples de contes curts, de novel·les fetes per piulades, de relats fets en col·laboració, i de tots els gèneres

narratius a través d'aquesta popular xarxa. Un exemple el trobem amb la novel·la feta per piulades titulada *Serial Chicken* escrita per Jordi Cervera des del compte [@BCnegra](#). La setmana negra de Barcelona li va encarregar aquesta tasca a l'autor, que va publicar cinc capítols cada dia de la història d'una gallina sospitosa d'assassinat. Cada capítol es resumia en una piulada. Igualment, els antics microcontes en format paper d'autors clàssics, com ara Pere Calders, també tenen el seu lloc a Twitter, tal com podem observar a l'exemple:



A Twitter hi trobem multitud de microrelats com aquests, inventats o d'autors reconeguts, que els usuaris escriuen per relacionar-se i comunicar-se a la xarxa. Són petites narracions amb tendència a la simplificació, normalment enginyoses. A l'exemple següent podem veure una petitíssima part de les piulades que van formar part del concurs organitzat per Òmnium Cultural de Badalona l'any 2012. Els podem llegir tots seguint l'etiqueta [#oc140](#).

elisenda solsona i 9 altres follow



Guillem Rigol @guillemrigol · 19 abr. 2012

Mentre brinda per sopar, torna, d'un record oblidat, aquell nen tan capaç de riure i viure sense por i que ara ja ha après a estimar. #OC140

← ↻ 1 ★ ...



EBO 2.0 @EBOdospuntzero · 19 abr. 2012

Baixàvem emboscats per la riba del Mississipí. Amb els pedrenyals a punt, encalçàvem els soldats de la unió. Sweet home Mequinensa. #oc140

← ↻ ★ ...



Esther @esthersabo · 19 abr. 2012

Vas trencar la cadena del fred i ara em demanes que em torni a congelar. No pot ser, és impossible. Em faria malbé. #oc140

← ↻ ★ ...



Esther @esthersabo · 19 abr. 2012

L'examant dolgut li llançava la brossa ran de porta. Ella decidí canviar les juntures de les finestres. Mai s'havien entès del tot #oc140

← ↻ ★ ...



Marmo(r)ta @marsanou · 16 abr. 2012

Deixà de cuinar per fer art comestible, vingueren crítics i experts a lloar la seva obra, i tothom cregué que valia el què en pagava. #òc140

← ↻ ★ ...



Maria Manyosa Masip @mmanyosa · 14 abr. 2012

Ratlla remolatxa. Recorda la poca soltura en la conversa de nit. La propera vegada ho farà millor-es diu. Continua amb la remolatxa. #oc140

← ↻ ★ ...

2. Metodologia

La intenció del treball és fer una anàlisi i un seguiment i estudi d'aquest fenomen cibercultural en aquest moment. Els relats molt breus a la xarxa Twitter, el seu impacte, la popularitat i la constatació del fet que es tracta d'un gènere consolidat. A partir de la observació sistemàtica directa de la difusió i disseminació de missatges curts de tipus narratiu amb menys de 140 caràcters dins la xarxa social Twitter, arribaré a algunes conclusions i a la refutació o aprovació de la hipòtesi inicial. Aquesta observació es basarà en la metodologia científica, més específicament, consisteix en monitoritzar i analitzar comptes i etiquetes per extreure'n conclusions. Les etiquetes són seleccionades per popularitat mitjançant l'enquesta feta als usuaris que podem veure al document annex número 3. A més la interacció i observació en aquesta xarxa em permetrà saber les etiquetes més populars i més anomenades, ja que els usuaris interessats en el tema les fan servir per agrupar temàticament les seves piulades. L'anàlisi textual de les piulades referides al tema tractat també adquireix certa importància, ja que han de tenir una coherència estructural i apropiarse a la narració. Es dona el cas que en aquesta xarxa social, per la llibertat d'ús del usuari, es fan servir etiquetes de manera sarcàstica o amb un sentit poc clar. De totes maneres, el mer ús de l'etiqueta, #microrelat, per exemple, ja denota un coneixement del gènere que permet subvertir-ne l'ús de manera irònica.

Aquesta cerca de la confirmació o refutació de la hipòtesi inicial fent un estudi exhaustiu sobre el tema tractat també es realitza mitjançant la investigació científica aplicada al camp comunicatiu i mediàtic. D'aquesta manera podrem esbrinar sistemàticament, de manera controlada i crítica, la suposada relació entre fenòmens observats (Kerlinger, 1986). Així doncs, aquest estudi té la voluntat de complir amb les cinc característiques bàsiques del mètode científic

(Wimmer i Dominick, 1996): Ha de ser pública, objectiva, empírica, acumulativa, i predictiva.

La investigació es portarà a terme fonamentalment a través d'internet, fent servir la xarxa com a centre pel que fa a l'establiment de relacions i comunicacions. A part, es farà un ús intensiu de bibliografia, altres tesis d'universitats diverses, i la interacció directa a través d'entrevistes i qüestionaris a personatges rellevants. El qüestionari pretén obtenir una mostra del comportament dels usuaris a Twitter pel que fa al tema que ens ocupa. Donat l'entorn on s'elaborarà el qüestionari, i per obtenir el nombre màxim de respostes procurem que aquest sigui breu i molt específic, amb respostes de sí o no, o que es pugin resoldre amb una clicada. Cerquem respostes sobre el comportament dels aficionats al gènere que estiguin actius dins la xarxa social Twitter com a univers.

També es tindrà molt en compte la perspectiva històrica per posar el tema en el context adequat. En aquests moments l'evolució de l'ús de les xarxes socials per part de la població està augmentant de manera global, però cal tenir en compte que aquestes xarxes no existien fa pocs anys. Els usuaris són dinàmics i varien la seva manera d'interaccionar-hi segons el temps d'utilització, l'edat, o el tipus de xarxa i la seva antiguitat.

Tracto d'esbrinar, o si més no, estudiar si hi ha realment una eclosió del gènere del microrelat motivat per l'ús massiu de la xarxa Twitter. Donat que els fenòmens literaris tenen una escassa repercussió a tot arreu en comparació a altres manifestacions, com poden ser les esportives, o audiovisuals, limitem el camp d'estudi a les persones interessades o que participen en aquesta activitat. Tot i que el nombre de piulades mensual referent a l'objecte d'estudi és petit en comparació a la dimensió d'aquesta xarxa, cal recordar que parlem d'un gènere menor, els contes molt breus, dins de la literatura, que també ocupa un àmbit social reduït.

3. Marc teòric. Precedents i definicions.

3.1 La Narració:

L'univers de la narració comença des del moment en que l'ésser humà es considera com a tal. La forma bàsica de transmissió del coneixement ha estat sempre la narració. Certament, hi ha hagut avenços tècnics que cada vegada han obert més portes a l'univers de la narració, que sempre troba mitjans per escampar-se de totes les maneres possibles. L'acte narratiu sempre troba a algú disposat a explicar una història, el narrador, i algú disposat a escoltar-la que tanca el cercle de la comunicació. En fer l'acte narratiu parlem d'un procés de comunicació i de transmissió de coneixement. Entenem la narració, en una de les accepcions àmplies, com el procés i el resultat de l'enunciació narrativa, és a dir, la manera com s'organitza un text narratiu. Aquests textos o estructures narratives són presents en tots els àmbits de la cultura i el coneixement, ja que els éssers humans donem sentit al món mitjançant l'intercanvi d'històries. Tal com assenyala Jonathan Culler (1999), l'estudiós de la narració Frank Kermode fa notar que quan diem que un rellotge fa tic-tac atorguem al soroll una estructura ficcional que distingeix dos sons que en la realitat física són iguals. De manera que el tic és un principi i el tac és un final. Si ens hi fixem amb objectivitat, observarem que el so del tic i el del tac són el mateix. La nostra estructura narrativa interna ens porta a humanitzar i estructurar aquests sons donant forma al temps. El mateix ens passa amb el so dels intermitents del cotxe o el so d'una campana repetit, per exemple.

Tal com assenyalen Carlos Reis i Ana Cristina M. Lopez (2002) "El terme narrativa pot ser entès en diverses accepcions: narrativa quant a enunciat, narrativa com a conjunt de continguts representats per aquest enunciat, narrativa com a acte de relatar-los i fins i tot, narrativa com a un dels components d'una tríada de formes

universals juntament amb la lírica i el drama". Així doncs, considerarem la narrativa i la narració com l'acte d'estructurar continguts i relatar-los de manera intel·ligible.

Tal com diu la definició de narrativa³ "Narrativa és l'acte de convertir una sèrie d'esdeveniments en una sèrie de formes intel·ligibles de manera que la transmissió, en qualsevol suport, d'aquestes formes, generi un coneixement sobre aquests esdeveniments".

Seguint aquesta definició veiem que la narrativa es pot donar en diversos formats i de maneres diferents. Cal tenir en compte que els corrents ideològics, les idees estètiques, els avanços tecnològics o l'estructura social del moment, condicionen els actes narratius i en formulen l'estructura.

En l'època prèvia a la impremta, en una societat majoritàriament analfabeta, hi ha una preeminència dels relats orals com a forma bàsica de transmissió del coneixement. Una transmissió que dona lloc a l'anomenada literatura popular representada per la cançó, la rondalla, el conte o la recitació. La cançó i la recitació han estat durant molt de temps els únics mitjans a través dels quals la majoria de la societat podia accedir a la creació literària.

Les manifestacions literàries produïdes i transmises per via oral han estat exemples primigenis del que avui anomenem creació o elaboració col·laborativa de continguts. Cada orador hi afegeix o treu detalls segons la memòria, el context, o l'audiència, sense que s'afecti l'estructura bàsica de la narració. El relat oral té una estructura mal·leable on cada narrador hi incorpora les seves particularitats. Modifica o adapta el relat al seu gust o a les circumstàncies del moment. La transmissió oral ha permès durant segles la constant modificació de les obres fent que aquestes tinguin

³ Definició en el mòdul 1. El Relat i la Narració. Narrativa audiovisual. UOC 2013

una estructura bàsica però intercanviable, o amb capacitat de mutació. Hem de dir, per tant, que l'oralitat caracteritza de forma remarcable aquest tipus de literatura. La gent ha cantat, explicat rondalles i llegendes, o recitat poemes que ha après de memòria de les generacions anteriors amb l'única eina de la paraula, i de vegades, algun instrument musical. És aquesta literatura popular de la qual emanen els contes populars o les històries curtes, orals, amb memorització possible, que avui en dia anomenem contes. Com a conseqüència d'aquesta oralitat, molts d'aquests relats han estat efímers i s'han perdut en la nit del temps per no haver estat fixades per escrit. Des d'una altra perspectiva, en la societat Xarxa o la Societat de la Informació on hi ha una saturació informativa, també ens trobem amb els relats o narracions efímeres que es perden en un mar d'informació. En aquest cas per causes ben diferents a les de l'època preeminentment oral. Així doncs, considerem que la narració és part d'un procés comunicatiu de transmissió d'informació, i que aquesta transmissió té diferents peculiaritats segons el canal que fem servir. Així doncs, no intentarem fer un anàlisi literari, sinó que ens centrarem en l'estudi del fenomen i de l'èxit que aquestes narracions breus tenen en la comunicació a través de Twitter.

3.2 Què és un conte?

Si ens fixem en la definició del Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans, un conte "és una narració generalment breu d'uns fets llegendaris, ficticis o originàriament reals, amb la intenció d'entretenir, divertir, moralitzar, etc. Forma part del gènere literari en prosa i té una extensió generalment breu i caracteritzada per la natura fictícia dels fets narrats". Així doncs, en la mateixa definició de conte ja se'ns remet a un relat generalment breu. Cal tenir en compte que la brevetat és un concepte subjectiu i que pot variar conceptualment segons l'època o el context. Entenem la brevetat per comparació a la no brevetat, per això parlant de narracions, allò breu és allò que té una estructura mínima per esdevenir narració.

Així doncs, considerem el conte com una narració escrita en prosa i generalment breu. Aquesta narració pot tenir forma de conte tradicional o de conte literari. El conte tradicional és aquell provinent de la tradició oral que té diverses versions i es transforma segons l'època i el context social. El conte literari és expressat des del principi per escrit per un autor definit i no acostuma a tenir el joc de variants característic del conte popular. El conte popular s'acostuma a classificar en diverses variants, coma ara la faula, el conte de fades, el conte de por, o de fantasia.

Les discussions teòriques sobre la definició i la classificació del conte no són objecte d'aquest treball que es fixa més en el fet narratiu, en la brevetat pel que fa a la producció i al consum, i en l'eclosió dels relats molt breus o microrelats a través de Twitter i internet. Es tracta d'obtenir una narració fent servir la mínima expressió escrita, i això sense deixar de banda els aspectes formals del conte.

Pel que fa a definicions, a part de la del diccionari, ens trobem amb diverses disquisicions teòriques de folkloristes i entesos en la matèria. A les actes de l'onzè col·loqui internacional de llengua i literatura

catalanes s'explica que en una conversa entre Joan Amades i Anderson⁴, aquest digué que anomenava conte a "tot aquell relat que es va esdevenir "una vegada" i no a aquell que es dona moltes vegades en el present. Els pobles salvatges creuen que en cada eclipsi, el sol o la lluna són devorats per un monstre i després surten del seu ventre. Això no és pas un conte, és una creença. Però hi ha pobles que creuen que en un altre temps hi havia al cel deu sols que cremaven la terra sense compassió, fins que un heroi en va matar nou amb les seves fletxes: Aquest és un conte veritable. Un conte etiològic. Hi ha contes que expliquen l'origen d'un proverbi o una endevinalla o bé d'un malnom. Tot això són contes; però, els jocs de paraules no ho són, ni els problemes matemàtics, ni els embarbussaments". Seguint l'exemple d'Anderson⁵ present a les mateixes actes, i citant-lo, diem que "ens preocupa poc el tema de les definicions i classificacions, doncs a l'univers hi ha moltes coses que no tenen una definició rigorosa". En una línia més narrativa Geoffrey St Kirk i segons es cita a *Mite i Cultura, aproximació a la logomítica I* (1995) "un conte és una mescla de realitat i fantasia dotada d'una estructura dramàtica i un desenllaç". Segons Kirk, és problemàtica la possibilitat de definir de manera molt tallant la diferència entre conte popular, mite, llegenda, o faula. Tal com s'explica a les Actes del primer simposi internacional de narrativa breu, "el conte s'escau en un lapsus cronològic breu i planteja una única trama sovint reduïda a uns pocs personatges, sense enllaçar, com en la novel·la, diverses històries i focus narratius". Cal tenir en compte que una simple successió d'esdeveniments no genera una història, és necessari un final que es relacioni amb el principi. Un final que mostri què és el que ha passat amb els fets que van originar els

⁴ Discussió present a les Actes de l'onzè col·loqui internacional de llengua i literatura catalanes (370-371).

⁵ Actes de l'onzè col·loqui internacional de llengua i literatura catalanes. (370-371)

esdeveniments narrats. Tal com afirmà Aristòtil, les narracions causen plaer per la seva imitació a la vida i el seu ritme peculiar. L'estructura narrativa que inclou un tomb important produeix plaer en si mateixa, i moltes narracions, contes, o històries, persegueixen l'obtenció del plaer i l'entreteniment.

Finalment, i com a base estructural, cal tenir en compte l'anàlisi del relat i els contes que fa Vladimir Propp en la seva obra *Morfologia del conte*. Aquest anàlisi es va centrar en una selecció restringida de contes populars seguint la idea que els contes populars romanen pràcticament inalterats perquè responen a la funció de transmissió del coneixement, presentar models de comportament, o fer que l'oïdor s'incorpori al patrimoni cultural del poble. Segons Propp, en els contes hi ha dos tipus de valors, els constants i els variables. Els valors constants són les accions o funcions dels personatges i els variables són els escenaris i els noms. És per això que diem que els contes són mal·leables, tot i que poden canviar els escenaris i els noms dels personatges, les seves funcions romanen constants. Ara bé, segons aquest autor els contes tenen unes característiques determinades que fan que aquests siguin considerats com a tals:

Hi ha d'haver absència de descripcions detallades, hi ha determinades repeticions i fórmules d'enunciat, hi ha una manca de caracterització dels personatges, és absent l'ús de la primera persona narradora i l'estructura d'espai i temps és indeterminada.

Aquestes cinc característiques que va trobar Propp són típiques dels contes populars més coneguts i formen la base d'estudis estructural del conte popular enumerant també les funcions del conte en la societat. El conte té una funció i una raó de ser, tal com diu Joaquim Molas⁶ (1995), "el conte ha assolit a casa nostra un conreu excepcional i, en molts moments, ha estat el gènere narratiu per

⁶ Antologia de contes catalans. Edicions 62, Barcelona.(1995) Joaquim Molas. Pròleg.

excel·lència. En primer lloc per raons polítiques i socials, ja que una demografia escassa i la falta d'administració política pròpia en molts períodes ha impedit la formació d'un mercat extens i estable, i per tant, la creació d'un mercat literari estable”.

En èpoques difícils culturalment parlant – el nostre país n'ha passat moltes - els professionals es dediquen al conte publicant en diaris i revistes de poca tirada. A més, el conte, i la poesia, constitueixen un medi de conreu literari prodigiós que permet l'experimentació i les filigranes estilístiques. Així doncs, en llengua catalana, disposem d'un ampli ventall d'exemples de conte literari que ha funcionat molt bé com a gènere entre els anys 1865-82, 1912-25, o 1939-56.

Igualment en l'actualitat els autors més coneguts també han conreat aquest gènere amb èxit popular. Durant els últims anys un altre gènere derivat dels contes, el microrelat, ha aconseguit fer-se un lloc en el món de la literatura. La seva extensió, tan breu, la capacitat de síntesi i, al mateix temps, la velocitat de la lectura, l'han convertit en un gènere conegut i reconegut.

3.3 El relat molt breu: La narració curta.

Les obres literàries estan formades per una cadena de paraules, de manera que aquestes cadenes formulen una narració. Aquesta narració, com ja hem vist pot ser breu, i llavors l'anomenarem conte literari si és obra escrita d'un autor concret, o conte popular si prové de la tradició narrativa d'una societat.

El relat breu o molt breu no és un invent modern, tot i que en les últimes dècades ha crescut i s'ha fet popular a la premsa, a la xarxa, i a revistes literàries. Aquest tipus de textos, poden tenir 200 paraules o ser d'una sola frase, no en determinem l'extensió. Tal com no hi ha una forma única per al microrelat, tampoc hi és per a la poesia, l'assaig, el teatre, o la novel·la. Direm que el microrelat ens explica una història de manera concisa fent servir la el·lipsi, el dinamisme i el suggeriment. També serà necessària la utilització del llenguatge amb una precisió extrema que moltes vegades està al servei de la paradoxa o la sorpresa. Moltes vegades el microrelat és ambigu o dotat d'altres dosis d'humor i aïlla l'acció en poquíssims personatges prescindint quasi en la totalitat de les descripcions. En la majoria de casos hi ha una càrrega de densitat i una quantitat d'accions sobreenteses o que es dedueixen del que s'explica que obliga a una estratègia de composició instantània. Cal introduir el relat gairebé al mateix temps que el desenllacem fent servir l'el·lipsi o la narració sobreentesa, però tot això gestant un text autònom i independent. Així, en general, a part de la condensació o la brevetat extrema, no hi ha normes definides per crear un text d'aquestes característiques. La narrativitat, la sorpresa, l'el·lipsi, i en definitiva, la llibertat creativa i la intenció de l'autor en determinaran el gènere.

3.3.1 El Dinsaure

El relat molt breu té una àmplia varietat de noms, microrelat, minirelat, microconte, minificció, o nanorelat, en són algunes de les que trobem amb més assiduitat a la xarxa. Un dels contes molt breus més famosos és el de l'escriptor Guatemalenc Augusto Monterroso que diu així:

*Quan va despertar, el dinosaure encara era allà.*⁷

Aquest minirelat és exemple de mínima estructura narrativa amb tots els elements necessaris per esdevenir. Tal com afirma Lauro Zavala a el Centre Virtual Cervantes⁸, aquest relat ha estat un dels texts més estudiats, glosats i parodiats en la paraula escrita tot i la seva extensió tan curta. Hi ha deu trets distintius d'aquest relat, que són:

- L'elecció d'un temps gramatical impecable que crea una tensió narrativa molt forta
- L'estructura sintàctica molt equilibrada
- El valor metafòric i al·legòric d'una espècie real però extingida i la força evocativa dels somnis
- L'ambigüitat semàntica. Qui es va despertar? On és allà?
- La pertinença simultània al gènere fantàstic, al de por, i al policial.
- La possibilitat de partir d'aquest text per elaborar una narració d'extensió més convencional.

⁷ Traducció pròpia.

⁸ Pàgina web del Centre Virtual Cervantes:
<http://cvc.cervantes.es/actcult/monterroso/acerca/zavala.htm>

- La possibilitat de ser interpretat de maneres diverses
- La condensació d'elements cinematogràfics o propis de l'audiovisual com ara l'el·lipsi, el somni, la por, la incertesa.
- Les seves ressonàncies kafkianes i la seva cadència gairebé poètica.

En resum, segons la interpretació narrativa, el text ens diu que la persona o animal que dormia es va despertar. Una vegada despert la persona o animal es va adonar que el dinosaure, que tal vegada era present en el somni, encara era allí.

Pot ser que l'autor es refereixi a un despertar metafòric i que el dinosaure sigui una al·legoria d'una cosa antiga o extingida. Igualment, no sabem si la trama es situa a l'edat de pedra o es tracta d'un nen que s'ha adormit en un museu, això per contemplar dues possibilitats. Tampoc sabem si qui dorm és una persona o un altre animal. No sabem si el dinosaure prové del somni o d'abans d'adormir-se. També pot ser que la persona o animal hagués vist un dinosaure abans de caure adormit i que en despertar-se encara hi fos. O pot ser que la persona o animal que dormia somniés en un dinosaure i que en despertar-se encara hi fos. En ambdós casos es tracta d'una situació estranya que s'acosta al terror. Es difumina la diferència entre l'estat de somni i vigília, és a dir, entre la realitat física i la mental. La conclusió o el desenllaç de la narració, queda penjat. Entenem que el protagonista es sorprèn, o no, que el dinosaure encara hi sigui per alguna raó que ens hem d'imaginar. Com veiem, el text té interpretacions múltiples i pensant-hi una mica, una gran capacitat d'evocació ja que el que no es diu acaba essent tant important com el que es diu.

3.3.2 Característiques generals del microrelat

Segons Flàvia Company, autora de diverses obres, articles i professora a tallers de ficció breu, i tal com exposa en el seu article a *Llegir Cruïlla* (Abril 2013), hi ha diverses característiques fonamentals que ha de tenir un microrelat per ser considerat com a tal.

En primer lloc cal dir que aquest tipus de narracions tenen punts en comú amb altres formes breus de la narrativa, com ara els haikús, la prosa poètica, les faules, els aforismes o els acudits. Tot i aquestes similituds el microrelat es desmarca d'aquests gèneres per els seus objectius i per el seu estil. Per exemple, en comparació amb els aforismes, el microrelat no pretén enunciar veritats universals i intemporals sobre la humanitat; si el comparem amb el periodisme de notícies breus, cal dir que l'objectiu del microrelat no és pas informar; i si el comparem amb els acudits, observem que els microrelats no necessàriament volen fer gràcia tot i que poden fer-ne molta.

Així doncs aquest tipus de relats són obres originals i tenen entitat per si mateixes. No es tracta d'un resum d'una altra història o d'una novel·la, sinó d'efectuar l'acte narratiu en una estructura simple però completa. El microrelat, per ser-ho, ha de tenir presentació o inici, nus, i desenllaç. Aquest fet ens porta a descartar alguns tipus de pseudo-narracions o a allunyar-nos de la bonica prosa poètica. Es tracta que el lector entengui la història que transmetem, que aquesta tingui estructura, i que a més, sigui breu. És per això que aquesta brevetat implicarà aprofitar tots els recursos narratius de la manera més efectiva possible, estalviant descripcions supèrflues, aprofitant l'ús dels pronoms febles, o essent curós amb la puntuació de les frases. En aquestes obres és tan important el títol, si n'hi ha, per la seva capacitat descriptiva, com el desenllaç final. Moltes vegades es

dóna el cas que el títol és part integrant de la narració, en casos que sense aquest no s'entendria completament el conte.

En parlar de la brevetat es planteja el dubte sobre l'extensió per a ser considerat mini, micro, o nanorelat. El fet és que no hi ha un acord fixat. Segons Flàvia Company els estudiosos es posen d'acord amb l'extensió mínima, que pot ser fins i tot una única paraula (amb un bon títol, això per descomptat). Hi ha menys acord a l'hora de plantejar l'extensió màxima: hi ha estudiosos que la situen en una trentena de línies i n'hi ha també que la situen en dues o tres pàgines.

Seguint l'estudi i anàlisi que publica Francisco Alamo a la revista de l'associació espanyola de semiòtica [*Signa 19*](#) , se'ns parla de la falta d'acord en la definició. Mentre que per alguns la microficcio és un gènere narratiu, altres l'enquadren en una variant exagerada de les tècniques narratives pròpies dels contes.

4. El relat breu a les xarxes socials

La literatura, els contes i els relats no són patrimoni exclusiu de cap mitjà. La literatura no digital i la digital s'interrelacionen i no depenen del suport que s'expressin per ser tingudes en consideració. L'única diferència, és que segons el suport tenim diverses possibilitats de transmissió, creació, o manipulació del relat. Aquestes són diferents segons si parlem d'un suport en paper, de transmissió oral, o digital. Tal com diu Tomás Albaladejo a la web de Cervantes Virtual "la tecnologia digital ha facilitat una manera de construir el text que no seria possible d'una altra manera. Característiques del relat com ara la linealitat, o els element successius, són qüestionades en el relat digital, que permet superar les limitacions pròpies de les arts del temps i endinsar-se en les característiques pròpies de les arts de l'espai, com ara la simultaneïtat".

Aquest treball es desenvolupa en el marc d'una societat en xarxa amb un desenvolupament tecnològic TIC avançat i en un segment de població alfabetitzada i amb accés a internet que, a més, és usuari de la xarxa Twitter. Aquesta població fa servir les xarxes socials amb normalitat per a la comunicació i la informació. Una població que interactua en la Societat Xarxa – tal com diu Manuel Castells⁹, "La infraestructura tecnològica permet el desenvolupament de noves formes de relació social que no tenen el seu origen a internet, però que no es podrien desenvolupar sense internet".

Les relacions, la comunicació, els relats, les narracions, els contes, les històries, tenen un origen antic com la humanitat i són fruit de la necessitat comunicativa. L'adveniment de les tecnologies de la comunicació i la informació, la popularització de les xarxes socials, i el seu ús massiu, han provocat formes de comunicació específiques, i

⁹ Lliçó inaugural del programa de doctorat sobre la societat de la informació i el coneixement. Barcelona, octubre 2000. www-uoc.edu/web/cat/articles/castells/print.htm

una creativitat narrativa adaptada als mitjans i a les seves especificitats. La manera d'expressar-se no és igual en un mitjà que en un altre i també ho serà segons si ens expressem en una xarxa social d'amistats o un fòrum de discussió. Cada xarxa social d'internet té el seu codi i les seves maneres d'expressar-se. Aquestes s'han de conèixer mitjançant l'ús, per exemple, a Twitter el text curt és preeminent i a Facebook la imatge adquireix més importància.

Actualment, l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació permet una expansió massiva dels missatges narratius, ja siguin notícies, històries, cançons, obres d'art, fotografies... Entre aquestes tecnologies hi ha internet, i més concretament, les xarxes socials, que han suposat la interconnexió directa i la facilitat de comunicació virtual per a milions d'usuaris. Aquest ús massiu de les xarxes i la seva capacitat de disseminació d'informació des de qualsevol dispositiu ha accentuat la propagació de fenòmens artístics i literaris. Un d'ells és l'elaboració de relats específicament des de la xarxa i per a la xarxa. En podem trobar exemples Internet i a gairebé totes les xarxes socials. Els blogs, microblogs, pàgines especialitzades, revistes digitals, fòrums o xarxes socials són exemples de llocs on podem trobar microrelats.

Sens dubte, les xarxes socials són una eina per posar en contacte als aficionats de qualsevol matèria i compartir gustos i experiències. Els usuaris més creatius textualment, han trobat en Twitter un mitjà d'expressió literari. Una xarxa que no només serveix per als debats o les recomanacions, o la informació d'última hora, sinó que també té un lloc per a la creació. En aquest cas, de relats en format minúscul, amb un màxim de 140 caràcters. Cal dir que internet, per la seva interactivitat, ha facilitat molt la difusió de tot tipus de creadors, ja siguin pintors, músics, actors, escultors... Pel que fa al fenomen literari, abans de l'aparició de les xarxes socials tal com les coneixem ara, existia una xarxa de blogs i pàgines diverses com ara 'Relats en

català' o 'Joescric.com' entre d'altres, que estimulaven la creació literària. Aquestes pàgines, així com la xarxa de blogs, segueixen actives, tot i que les xarxes socials s'han endut i centralitzat una bona part del públic que abans navegava per la xarxa a través de cercadors. Tal com diu Daniel Cassany¹⁰ (2011), "La majoria d'aquestes xarxes integren serveis de missatgeria, xat, emmagatzematge i intercanvi de vincles i documents, en una única interfície senzilla i manejable, la qual cosa ha provocat que molts usuaris abandoni aplicacions d'altres llocs i es traslladin a les xarxes socials". Així doncs, l'increment d'usuaris de les xarxes socials ha fet perdre importància a les antigues xarxes de blogs o pàgines especialitzades. Actualment el centre d'atenció de l'usuari a internet és la xarxa social, i aquesta actua de centre de relacions. Si abans l'usuari navegava des d'un cercador o a través d'enllaços, ens trobem que actualment centra la seva atenció a les xarxes socials i des d'allí accedeix a continguts diversos. En concret em centro en la xarxa social Twitter per la impossibilitat d'estudiar-ho tot i per la seva potència i contribució que crec que ha fet a l'expansió de les narracions molt breus. Twitter com a via literària és un mitjà que està en expansió, autors com Sean Hill tenen més de 190.000 seguidors, a través del compte [@veryshortstory](#). A més proliferen, a part dels concursos de microrelats, resums de grans obres en poques piulades, o transcripcions d'obres piulada a piulada.

A part de les pàgines pioneres, Relats en Català i JoEscric, en la nostra llengua comentades a la introducció no és gens menyspreable la xarxa de blogs, revistes digitals dedicades al gènere, pàgines de Facebook, o la xarxa específica de microrelats en castellà que encara és en una fase inicial, versió Beta, [Witzum](#). Amb una estructura minimalista permet saltar d'un relat a l'altre segons si t'ha agradat o no. Si un relat t'agrada et porta a un relat similar i si no, mira de

¹⁰ En línia, llegir i escriure a la xarxa. Pàg. 162

canviar de tema. La temàtica es defineix segons les etiquetes que el mateix autor hi posa al publicar-ho.

Segons el *V Estudio anual de redes sociales*¹¹ "en un univers d'individus de 18 a 55 anys, residents a l'estat espanyol, l'ús de xarxes social ha augmentat del 51% al 79% essent Facebook, Twitter, i Youtube, les tres xarxes més conegudes. A més, són les tres xarxes a les quals la mostra dedica més hores a la setmana." L'any 2012, Twitter va passar dels 500 milions d'usuaris segons [l'article de El Periódico](#)¹². Aquest any 2014 les estadístiques diuen que incrementarà un 24% els seus usuaris actius. És per això, que aquest tema, potser poc tractat o poc estudiat és d'interès per al meu estudi i lliga amb l'aparició, o més ben dit, el desenvolupament, de noves narratives. En aquest cas parlo d'una manera antiga de narrar, la basada en el fet textual, però passada per la híper-textualitat i adaptada a les xarxes socials. Una manera de divertir-se, d'expressar-se, de donar-se a conèixer, de crear, i en definitiva, de comunicar-se.

¹¹ Iab Spain Research. Informe de l'abril del 2014. En format PDF: <http://www.iabspain.net/wp-content/uploads/downloads/2014/04/V-Estudio-Anual-de-Redes-Sociales-versión-reducida.pdf>

¹² Diari El Periódico. Article del 30 de juny del 2012.

4.1. Twitter:

L'ús de la xarxa social Twitter ha contribuït a la proliferació i difusió de la informació de manera instantània i mundial com mai abans s'havia vist. Els usuaris escriuen i comparteixen opinions, informació, fotografies, i tot tipus d'experiències mitjançant aquesta xarxa. Dins d'aquest mar informatiu hi ha un espai per a la literatura. Els aficionats a llegir i a escriure s'interconnecten i comparteixen experiències. A Twitter hi trobem professionals de la literatura, com ara Quim Monzó, [@Quimmonzo](#), amb 175.000 seguidors, Joan Todó, [@2dabril](#), amb una popularitat més modesta, o representants de la literatura catalana, [@mossen_cinto](#). No acabaríem si ens posem a anomenar escriptors i potes catalans en aquesta xarxa. La literatura és present a Twitter. Igualment, les editorials o revistes de l'àmbit català hi són presents, i centenars de persones escriuen i participen amb l'escriptura de relats molt breus com mai abans s'havia vist. Aquests tipus de relats amb una estructura mínima i de lectura ràpida esdevenen una moda a les xarxes com a sistema comunicatiu. Tothom es pot mostrar enginyós i creatiu escrivint un petit relat i escampant-lo per aquesta xarxa. Aquest fet es comprova de manera empírica fent la cerca [#microrelat](#) o [#microconte](#) a la mateixa xarxa social o a internet. Twitter, per la seva limitació de caràcters i l'ús espontani que se'n fa, és un niu de creativitat pel que fa a aquest gènere. N'és un exemple la [lliga microrelataire](#), una competició literària per a escriptors en format mínim que ha començat la seva activitat aquest any 2014. L'ús que es fa de la xarxa, ja sigui per a informar-se, relacionar-se, o divertir-se, ha donat lloc a propostes literàries diverses, com ara la transcripció directa de llibres. A través del compte [@bonsconsells](#), aquest usuari ha transcrit un llibre de refranys de l'any 1890 i posteriorment l'ha publicat a la [Viquipèdia](#). Heus ací uns quants exemples de difusió literària a través d'aquesta popular xarxa.

L'ús espontani i la gran quantitat de persones que participen en aquesta xarxa ha afavorit l'eclosió d'un gènere que, tot i que ja era existent, no era ni de bon tros tan popular com ara.

Per poc que estiguem connectats a les xarxes socials, és molt probable que sapiguem què és Twitter, una xarxa de 'microblogging' que permet compartir informació a l'instant amb membres de la comunitat presents a tot el món obtenint retorn en molts casos, o interpel·lant directament a les fonts d'informació sense intermediaris: Podem intercanviar una frase amb un escriptor o un personatge de l'entorn cultural, o seguir-los per veure quines són les seves activitats, opinions, o el que sigui que vulguin compartir. A més, com a usuaris, ens és possible seguir converses d'interès o col·loquis que es facin de manera pública. Aquesta xarxa té la fama de potenciar el sarcasme i les expressions dures o amb pocs matisos. L'usuari va directament a l'arrel del que vol expressar donada la limitació de caràcters i l'abundant mobilitat de la LT (timeline). Aquesta xarxa és hereva dels antics xats o converses múltiples tipus msn que foren famoses als finals dels 90, abans de l'invent de les xarxes socials. A Twitter hi podem trobar usuaris anònims, individus i empreses que dialoguen constantment entre ells intercanviant-se tot tipus d'informació.

4.1.1. Què és una piulada?

Com sabem, Twitter és una xarxa del que anomenem microblogs, on els usuaris, que es poden relacionar entre ells s'expressen disseminant tot tipus d'informació. Aquesta xarxa, que té una base textual, també serveix per compartir imatges, seguir etiquetes o enllaçar amb altres informacions mitjançant l'hipertext. L'espontaneïtat present en aquesta xarxa permet la creació i dispersió d'idees de manera molt ràpida i eficaç. La limitació de cent quaranta caràcters per post és característica de la xarxa social Twitter. Aquests posts o piulades tenen una sèrie determinada de característiques, com són la fotografia amb el nom de l'usuari, la icona d'element multimèdia incrustat si és que n'hi ha, la possibilitat de GEO posicionar-se, la pestanya d'ampliació de piulada, els minuts o hores o dies que fa que està publicada, la icona de favorit, contestar, repiular, o esborrar. Tot això a part de l'element textual que pot incorporar enllaços a altres plataformes.

Exemple de piulada amb tots els seus elements:



Observem com aquest usuari ha escrit una frase curta i concreta de 59 caràcters. Aquesta frase té tots els elements per ser intel·ligible i té un sentit complet. En el moment de la captura de pantalla, i com es pot veure a la part inferior de la piulada, un usuari l'havia compartit amb el seus seguidors i uns altres dos l'havien marcada

com a piulada preferida. En cas que aquest usuari hagués fet servir el coixinet (#) per etiquetar el seu contingut, aquest es podria veure en una cerca agrupat amb altres piulades que tinguessin la mateixa etiqueta. Cal dir que aquesta aplicació web és accessible des de tot tipus de dispositius, mòbils, tauletes, portàtils, ordinadors de sobretaula i altres. En les piulades ens podem trobar tot tipus de frases que lliurement l'usuari decideix compartir amb la comunitat. En aquest cas l'usuari emet una sentència amb ànim irònic referit a la capacitat de síntesi de les piulades i de la literatura molt breu present en aquesta xarxa.

4.1.2 Concursos de microrelats a Twitter:

Com ja hem comentat, els relats breus van néixer abans que l'escriptura i són característics de la humanitat. En els temps en que la informació corria de boca a orella en forma de contes i de tradició oral. Els contes relaten les llegendes i la saviesa que es transmetia d'una generació a l'altre mitjançant la narració.

La xarxa social Twitter permet la difusió d'aquests relats breus d'una manera global, i ja siguin endevinalles, aforismes, anècdotes, publicitat, jocs textuais, acudits, consignes, haikús, i literatura reduïda a l'expressió mínima. Hi ha múltiples concursos convocats del gènere del microrelat en aquesta xarxa. La popularitat d'aquest gènere ha portat a multitud d'empreses i organitzacions diverses a fer servir concursos i competicions de relats per augmentar la seva popularitat a la xarxa, interaccionar amb el usuari, aconseguir seguidors, o aprofitar la popularitat del microconte per fer publicitat i donar a conèixer la seva marca o organització.

Si observem les etiquetes #microconte #microrelat o #relatscurts pel que fa a l'àmbit de la llengua catalana, ens trobem amb una infinitat de piulades on la imaginació i les formes narratives es combinen d'una manera interessant, sorprenent, i breu. Els creadors, els usuaris, els artistes i els autors fan servir aquesta xarxa per a l'experimentació o per deixar-se anar.

Twitter començà a operar el Març del 2006 i es va popularitzar al nostre país fa uns cinc anys. D'ençà han proliferat tot tipus de concursos. Aquestes accions, concursos organitzats per biblioteques, museus, associacions, particulars, festivals, colles castelleres, o bars, formen part de l'estratègia comunicativa dels organitzadors per fomentar la participació del públic, i donar a conèixer les seves organitzacions. Així doncs, veiem que la popularització del gènere de

la literatura molt breu comporta la seva posterior utilització per a diverses campanyes de promoció comunicatives.

Una mostra d'exemples diversos es troba ràpidament fent una cerca senzilla:

- Concurs de microrelats castellers dels Marrecs de Salt:



- Concurs de microrelats piulats per a persones de fora de l'àmbit lingüístic convocat per l'Institut Ramon Llull



- 3a. edició del concurs de microrelats contra la violència masclista:



- Concurs de microrelats organitzat per Turisme Segarra



- Concurs convocat per Òmnium gironès:



- El concurs convocat Òmnium cultural de Badalona



- Concurs convocat pel centre de normalització lingüística del maresme



- Concurs convocat per l'ajuntament de Montcada i Reixach: MiRcat



Aquests són uns exemples de concursos i premis de relats convocats a través de Twitter i específics per aquesta xarxa. És a dir, els relats no podran excedir els 140 caràcters i hauran de ser compartits per aquesta xarxa mitjançant una etiqueta proposada en les bases. També hi ha casos de concursos de relats breus convocats per les diverses xarxes existents que mitjançant un enllaç et dirigeixen cap a un web o espai on s'hi expliquen les bases. A mode d'exemple hi ha el concurs de relats breus del festival de cinema de terror de Sabadell, un premi convocat per a la promoció d'aquest festival i com a complement per a donar-lo a conèixer.



Últimament també s'ha apuntat a aquesta manera de propagar la seva missió i els seus valors la [Unitat de Tuberculosi Experimental](#). La

UTE ha convocat un concurs de relats breus precisament per donar a conèixer aquesta malaltia i treure-la de l'oblit.



Ada Klein Fortuny @adakleinFortuny · 2 h
Gent del TL q escriviu tant i tal,mireuvoshi 1 mica i participeu al concurs de #microrelat q hem muntat! wp.me/p17Dxx-pU

UTE UTE

UTE's 1st Literary Contest: "I Premi UTE de Microrelat sobre la..."
By UTE @UTuberculosisExp

As part of our advocacy activities and our efforts to fight tuberculosis, we are pleased to announce our first literary contest on TB (category: micro story) : "I Premi UTE de Microrelat sobre la t..."

[View on web](#)

← ↻ 3 ★ 2 ... Expandir



Microficcions @Microficcions · 16 h
Concurs de #microrelat Diàleg 2015 buff.ly/1AOi2Go @HomeManuscrit #Dialeleg2015

← ↻ 3 ★ 1 ...

Com es pot observar, la popularitat d'aquest gènere fa que tot tipus d'organitzacions s'apunten a promocionar-se i comunicar a través de la convocatòria de concursos de relats breus i microrelats. Aquest concursos acostumen a tenir una bona acceptació i participació, això fa que les organitzacions ho aprofitin com a mode de promoció. Uns relats curts que no poden sobrepassar una determinada quantitat de caràcters segons el criteri dels organitzadors i que poden tractar temes diversos o tenir paraules clau obligatòries. En els diversos exemples podem veure les diferències de format. Així doncs, l'adhesió de les organitzacions per aquest format és un indicador més de la seva popularitat. De fet, aquestes formes literàries tan breus van començar a desenvolupar-se en el mitjà electrònic en l'època dels SMS. Aquests tenien una limitació de 160 caràcters, i això va fer aguditzar la manera de comunicar-se, fent servir la brevetat i les emoticones.

4.1.3 Etiquetes

Les etiquetes, també anomenades 'hashtag' són una cadena de caràcters precedides pel símbol del coixinet (#) que permeten que el sistema les identifiqui de manera ràpida i que ens serveixen per saber que és el que es diu sobre un tema. Les més populars pel que fa al tema tractat, en llengua catalana, són [#microrelats](#), i [#microcontes](#). En fer una cerca mitjançant aquestes etiquetes trobem tot allò relacionat amb el gènere que els usuaris han compartit si abans ho han etiquetat. Des de narracions molt breus, acudits, convocatòries per a concursos dins i fora de la xarxa, piulades iròniques o sarcàstiques. Tot i que vull centrar-me en l'àmbit de la llengua catalana, cal dir que aquest fenomen no es tracta només d'una qüestió de l'esfera lingüística catalana. En l'àmbit d'altres idiomes també podem observar aquest fenomen. En Italià, per exemple l'etiqueta [#scritturbrevi](#) és força popular, i en anglès, fent una cerca de les etiquetes [#shortstory](#), [#VSS](#) o [#Flashfiction](#) a Twitter podem gaudir de diversos exemples. Passa el mateix en llengua castellana o francesa amb les seves etiquetes particulars. Els usuaris creen petites històries, moltes vegades en to humorístic, i les disseminen mitjançant aquesta xarxa social. La majoria de vegades aquesta acció és desinteressada, però a vegades, com hem vist, també respon a una crida, un concurs, la consecució d'un premi, o a la voluntat de donar-se a conèixer com a creador.

Així doncs, l'ús d'aquest gènere a la xarxa social ens mostra una manera de comunicar històries mitjançant un impacte fort i breu, que s'adapta als nous temps i als nous mitjans. Uns temps en que la sobreinformació i la rapidesa de la transmissió de missatges requereixen també rapidesa en l'assimilació de continguts.

Fent un petit estudi amb l'aplicació de monitorització d'etiquetes 'Follow the hashtag', podem tenir una idea de la dimensió d'aquest

fenomen. En l'últim mes, des del dia 1 de novembre fins al dia 1 de desembre ens trobem un total de 367 piulades de 239 usuaris amb una audiència total de 212.788 usuaris. Totes aquestes piulades incorporen les etiquetes microrelat o microconte.

Total Tweets 367	Total Audience 212.788	Contributors 239	Measured time 182 h
Total Impressions 301.514	Impressions / Audience 1,42	Tweets / Contributor 1,54	Frequency Twh 2,02

Pensem que l'esfera d'usuaris de Twitter en llengua catalana està sobre uns 190.000 usuaris segons informa la organització Twitterencatalà.org. Això ens pot donar un dimensionament, tot i que no és exacte, ja que hi pot haver usuaris que ho tinguin configurat en altres idiomes, d'aquesta xarxa en el nostre idioma. Així doncs, una audiència de més de 200.000 persones és una variable que cal tenir molt en compte en l'univers català d'aquesta xarxa.

4.2 Twitter com a xarxa de transmissió del relat breu

La popularització i la gran activitat que es dona en la transmissió literària i la popularització de l'ús de Twitter en diversos idiomes ha afavorit la publicació de llibres, tesis, treballs i articles fent servir un neologisme, *Twitteratura*, especialment creat per a l'ocasió. La *Twitteratura* designa les creacions de tipus literari dins aquesta xarxa. Com és evident es tracta d'un joc de paraules ajuntant els mots *Twitter+Literatura*. A Catalunya, l'any 2011, el CCCB ja organitzava un acte a la festa internacional de la literatura, '[Kosmopolis](#)'¹³ on es parlava de *Twitteratura* i s'organitzava un concurs de microrelats el resultat del qual està explicat en vídeo¹⁴. Aquest fet el relacionen amb l'eclosió de les xarxes socials i les noves plataformes de comunicació que afavoreixen l'aparició de noves formes de literatura adaptades als nous formats emergents. Es parla de '*Twitteratura*' com a un fenomen relacionat exclusivament amb la xarxa Twitter, per exemple, en la definició de l' '*Institute de twittérature comparée*' del Quebec es diu que "No hi ha cap raó que impedeixi que Twitter es converteixi en una eina de producció literària tot i la limitació de 140 caràcters que s'autoimposa. En acceptar-la com un esquelet fixe, els escriptors implementen estratègies retòriques noves". Aquest institut fou fundat l'any 2010 per en Jean-Yves Fréchette i Jean-Michel Le Blanc per promoure l'anomenada *twitteratura*. Per aquests autors, Twitter esdevé un mitjà de difusió del text molt breu que desafia la imaginació a partir de la reflexió, el joc formal, la restricció estilística, la poesia, o el mini relat. Quan parlem de *twitteratura*, l'espai possible s'ocupa per un text literari farcit de metàfores, al·literacions, i jocs de paraules. Es tracta d'un entorn limitat, però lliure, on totes les formes que la imaginació pugui crear hi són benvingudes. Els 140

¹³ Festival anual de literatura centrat en les últimes tendències. Aquest any 2014 s'ha celebrat des de l'abril fins al desembre al Centre de cultura contemporània de Barcelona.

¹⁴ Vídeo present a la plataforma Vimeo: <http://vimeo.com/51610852>

caràcters específics de Twitter exploten la capacitat de síntesi en una gran mesura. No es tracta de resumir grans obres de la literatura, sinó que més aviat és una nova forma d'escriptura que capta els instants i les sensacions que s'hi produeixen. En aquest sentit no parlem només de microrelats o microcontes sinó de qualsevol manifestació literària a Twitter. El compte [@fitbx](#) corresponent a "Le Festival international de twittérature de Bordeaux" és un exemple de com en indrets francòfons també es parla obertament d'aquest mot i la seva popularitat recent. Un altre exemple el trobem en el llibre en anglès d'Alexander Aciman i Emmet Rensin, *Twitterature*, que ja porta tres edicions, on es resumeixen de manera humorística vint obres de la literatura universal fent servir vint piulades per obra. Dante, Shakespeare, Joyce, o Dostoievski hi són presents. Segons diu l'escriptor mexicà Alberto Chimal¹⁵, "l'experiència de Twitter m'ha permès perdre la por a l'experimentació i m'ha ajudat a aprofitar la interactivitat present a la xarxa. Aquest és un terreny poc explorat: la organització horitzontal en comptes de l'organització vertical". És per això que diem que en bona mesura, Twitter i les altres xarxes, modifiquen la relació entre escriptor i lector, en el cas que ambdós siguin actius a la xarxa, ja que es genera una interacció immediata entre uns i altres amb una capacitat de disseminació de tipus viral molt alta. A més, escriure en tan poc caràcters es potencia la precisió i l'edició de textos en un entorn efímer.

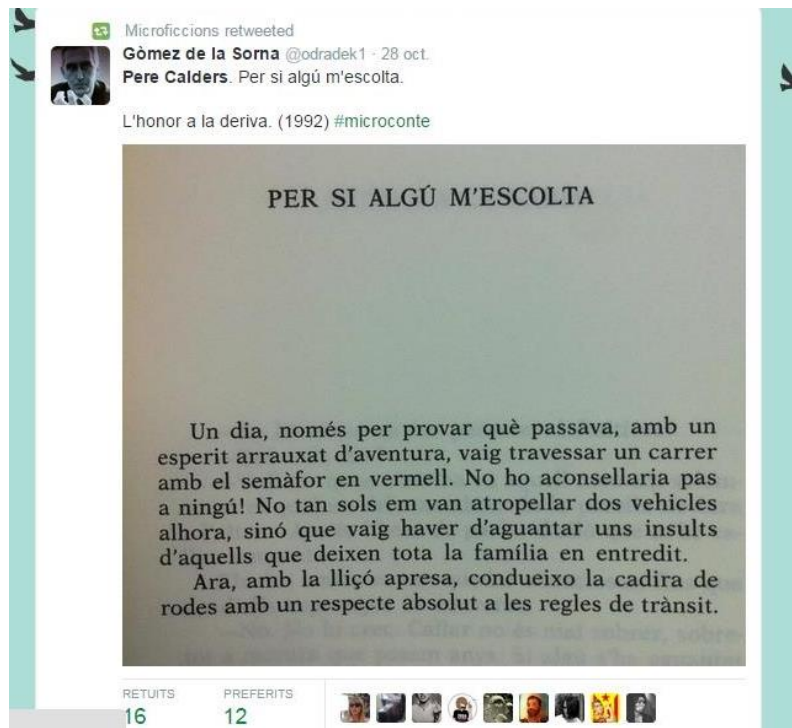
Així doncs, es comença a comptar amb un nou gènere literari, la 'twitteratura', tot i que cal esperar a la seva consolidació i veure l'evolució de l'ús que els escriptors faran de Twitter. Dins d'aquest gènere hi ha com a convidat d'honor, l'anomenat relat molt breu o microrelat. Twitter s'ha erigit com una bona eina de transmissió del relat breu per la seva limitació de caràcters, per la adhesió personal dels usuaris al gènere, per l'incentiu a la creativitat que promou, per

¹⁵ Entrevista a la revista digital '[Tiempo Bullet](#)'. Agost del 2014.

l'aparició d'innombrables concursos amb participacions massives, per la capacitat de disseminació i expansió dels missatges convertint-los en virals, per la evolució de les tecnologies de la comunicació i la informació, i per l'accés massiu als dispositius mòbils. Alguns d'aquests punts, com ara la capacitat viral, i l'evolució i participació massiva de la societat a les TIC, són compartides amb altres xarxes socials pel que fa a l'èxit de la literatura a internet.

4.3 Escriptors a Twitter

Hi ha bons exemples de literatura breu o de contes molt curts en format paper i de l'era prèvia a la digitalització o a l'ús d'internet: En Català, el més conegut és en Pere Calders en els seus llibres com per exemple a 'Invasió subtil i altres contes' publicat per primer cop el 1978. En altres llengües tenim exemples molt famosos com ara l'autor hondureny citat anteriorment, Augusto Monterroso, o l'argentin famós i reconegut arreu, Julio Cortázar. Roland Barthes, amb els relats breus presents a 'The light of Sud-oest', Maurice Blanchot, Paul Auster, o George Saunders, també son exemples d'una llista que podria ser molt llarga. De fet, molts dels escriptors coneguts han fet incursions en el gènere dels contes breus o molt breus amb més o menys ressò. Moltes vegades aquests contes també es disseminen per Twitter a través de fotografies inserides a les piulades o mitjançant transcripcions. D'aquesta manera els escriptors clàssics també són presents a Twitter. No només hi ha creacions originals, sinó que també hi ha referències a escriptors d'altres èpoques.



La rigidesa del format de la xarxa Twitter pot actuar com a propulsor de la creativitat. Tal com expliquen Mario Tascón y Mar Abad a *Twittergrafia* (2011), “des del 2009 l’escriptor veneçolà Luis Alejandro Ordóñez, començà a escriure la novel·la *Gatubellissima* a través de Twitter explicant cada capítol en diverses piulades. Igualment Terry Taylor, dels EUA, començà a publicar *No good end*. Al mateix any, en Matt Stewart comença a promocionar la seva novel·la sobre la revolució francesa en no trobar editor”. Tot i que aquests no són exemples de microrelats d’una sola piulada de 140 caràcters, sí que són un precedent de com els escriptors van començar a fer servir aquesta xarxa per comunicar les seves novel·les i connectar-les amb el gran públic. Un altre exemple és [@JCohen77](#) que a l’estiu del mateix any va començar a escriure una novel·la en col·laboració composta per 10 capítols cada un dels quals era una piulada. El primer capítol començava així:

“Lista para partir. Lo último que recordaba eran aquellas manos abrazando su cintura. Luego, el disparo. Todo se borró”

La historia va continuar fins al quart capítol, quan els usuaris van començar a enviar els seus capítols a l’autor fent avançar la narració amb escriptura en col·laboració.

En el nostre àmbit lingüístic, i com ja he comentat a la introducció d’aquest treball, *La Setmana Negra de Barcelona*, un acte dedicat a la novel·la negra i a la promoció dels relats d’aquest tipus, va demanar al periodista Jordi Cervera la concepció d’una novel·la a través d’aquesta xarxa. *Serial Chicken* és una novel·la composta per piulades amb un mínim de 5 capítols per dia. Aquests exemples il·lustren com hi ha una gran varietat d’iniciatives literàries, espontànies o dirigides, en aquesta xarxa social.

Pel que fa a l’àmbit de la llengua catalana cal tenir molt en compte que es tracta d’una llengua amb un mercat petit, devastat i en procés

de recuperació i normalització que ha topat amb la revolució de les TIC. La indústria editorial no sap com adaptar-se al nou món cibernètic on el paper ja no és el protagonista. Les estructures verticals de poder es trenquen amb les xarxes i les editorials ja no dominen tan com voldrien el mercat dels escriptors, que cada vegada van més per lliure.

Segons [l'estudi de l'associació d'escriptors en llengua catalana](#)¹⁶ (AELC), només un 10% dels escriptors en llengua catalana viuen d'escriure. Una situació pitjor que la de l'última enquesta feta a l'any 2007. Tot i que aquest estudi apunta a la situació de crisi econòmica com a explicació per la situació precària dels escriptors catalans, cal tenir més en compte el cinquè punt on es parla de l'impacte dels canvis tecnològics sobre la professió. S'afirma el següent:

“La gran majoria d'escriptors són de l'opinió que, al llarg de la dècada vinent, les tecnologies de la informació i internet permetran un accés més directe del creador al seu públic, sense intermediaris. A més, un gran nombre de professionals veuen plausible que les noves tecnologies puguin tenir un impacte positiu tant per facilitar la col·laboració a distància de creadors, com per oferir noves possibilitats en la creació assistida d'obres literàries.”

Al mateix temps, segons aquest estudi, hi ha un pessimisme general respecte a la problemàtica de la pirateria que fa perillar la indústria cultural. Sembla que aquest estudi no té prou en compte la vitalitat de la creació literària a les xarxes. El català és la dinovena llengua d'ús a Twitter i té uns 152.000 usuaris actius¹⁷.

¹⁶ Escriure en català: estat de la professionalització. Els efectes de la crisi econòmica sobre el col·lectiu d'escriptors. Any 2014.

¹⁷ Jordi Mèlich en l'article de la revista digital de cultura Núvol. 2 de novembre del 2014: Quim Monzó amb essa sorda <http://www.nuvol.com/noticies/quim-monzo-amb-essa-sorda/>

Es per això que els escriptors professionals fan un ús més aviat social i de propaganda del seu treball mitjançant Twitter. Hi ha insignes exemples d'escriptors catalans que fan servir aquesta xarxa de manera exclusivament social i no pas per a la producció literària. Els escriptors donen a conèixer el seu treball com a escriptors i interaccionen amb lectors i editors. En [aquesta llista de Twitter](#) podem veure més de 150 escriptors catalans amb perfil actiu, alguns són morts reviscolats a la xarxa per algun usuari i d'altres són escriptors en actiu. Cal dir que seguint les etiquetes de [#microrelat](#) o [#microconte](#), poques vegades ens trobem amb algun dels escriptors més famosos o reconeguts en llengua catalana, que sembla que reserven la seva producció literària a l'àmbit del paper, els blogs o les revistes especialitzades.

5. Brevet i societat de la informació

La comunicació en la nostra època es caracteritza una acumulació d'informació que supera la capacitat humana per a processar-la. Això ho anomenem sobreinformació. Cal tenir en compte que a efectes de la vida quotidiana de les persones, la comprensió de les informacions segueix limitada a la capacitat de percepció i de processament del coneixement humà. Els canvis en les tecnologies de la comunicació en les que anomenem societats avançades influeixen en les capacitats comunicatives de l'ésser humà, en l'oralitat, en l'escriptura, en la preeminència audiovisual, en l'audiència possible, o en la manera de processar la informació. Els efectes d'aquest augment d'impactes informatius tenen conseqüències en diversos nivells. Tot i que un missatge pot tenir una audiència massiva amb uns mitjans relativament assequibles, també és fa difícil d'escampar-lo en un entorn hostil on hi ha multitud de missatges i audiències fragmentades lluitant per assolir la descodificació. Tal com diu Manuel Castells a la revista [Coneixement i Societat](#), "Les societats evolucionen i es transformen mitjançant la interacció complexa de factors culturals, econòmics, polítics i tecnològics." Amb l'aparició de les TIC i el seu ús massiu ens comuniquem mitjançant la "societat xarxa, una estructura social formada per xarxes d'informació fetes possible per les tecnologies d'informació." Tal com la revolució industrial va portar noves formes de consum i d'organització social, l'informacionalisme portarà noves formes de comunicació. Segons el mateix Castells, l'informacionalisme es conceptualitza al voltant de la importància estratègica de les TIC i és la base per a l'aparició de la societat xarxa on tots actuem com a nodes d'una xarxa sense centre. Castells també afirma en aquest article que "La revolució tecnològica porta a una transformació cultural i que canvia la nostra concepció de l'espai i el temps."

De la mateixa manera, i en consonància a l'aparició del nou model on la informació és la base de la riquesa, Eduard Estivill, metge i especialista europeu en medicina del son, ja parla del 'Síndrome de la fatiga informativa'¹⁸ com a un dels efectes de l'excés d'informació. Aquest síndrome es dona sobretot en persones usuàries dels mitjans de comunicació i internet. És per aquestes raons que la precisió i la brevetat de la informació adquireixen una rellevància creixent en l'entorn d'internet i la interacció mitjançant les noves tecnologies. Pel que fa a la profusió del relat molt breu a través de les xarxes, el seu èxit pot ser degut a la facilitat de comprensió amb un cop d'ull o a l'impacte que representa en aquest entorn sobreinformat. L'ús massiu de les xarxes socials i la revolució comunicativa també afavoreixen l'accés d'aficionats a tot tipus de matèries. Aquests comparteixen opinions i creacions mitjançant fòrums, blogs, revistes, o pàgines especialitzades de manera lliure i descentralitzada. Fent un cop d'ull a blogs, xarxes socials, revistes especialitzades, biblioteques, o concursos convocats es fa evident la profusió del conte literari breu en les seves diverses manifestacions. Seguint les afirmacions de Castells, podem dir que hi ha diversos factors bàsics que afavoreixen la brevetat i la síntesi: La interacció dins la societat xarxa, la preeminència de la informació com a font de poder, que Castells anomena informacionalisme, la sobreinformació que comporta la impossibilitat de descodificar tots els missatges, i la revolució tecnològica en les comunicacions. Dins d'aquesta revolució tecnològica de les comunicacions cal tenir en compte que també s'hi ha d'incloure el canvi en els consums culturals. El lector s'ha de familiaritzar amb tota mena de dispositius que permeten la lectura i els seus mecanismes particulars. En aquest sentit hi ha obres creades especialment per ser llegides a través d'un iPad, per exemple, i que no poden ser consumides a través d'altres dispositius, de manera que

¹⁸ Eduard Estivill. *Que no et facin perdre el son*. Any 2012. Editorial Columna.

ens trobem amb nínxols de lectura amb diferents característiques segons els dispositiu fet servir. La lectura a través de la pantalla i per dispositius mòbils i amb diferents formats ha creat nous rituals de lectura en pantalla, tal com afirma María Goicoechea en [el document](#) publicat per de la Universitat Complutense de Madrid. La doctora Goicoechea¹⁹ també afirma en aquest document “La lectura es combina amb altres tasques i els textos de pantalla s’escurcen fins a evolucionar en una multiplicitat de microgèneres.” Igualment la lectura estructurada sobre el paper ha mutat en una fragmentació inquieta de visionats ràpids de textos i clicades ràpides sobre enllaços que ens porten a altres informacions. A la xarxa, les quantitats de lectura ràpida d’una persona, que abans eren destinades a senyals de trànsit o a cartells d’anuncis, han augmentat de manera exponencial. Cal tenir en compte que també hi ha lectura de profunditat i concentrada a través de les pantalles. Segons l’activitat que portem a terme establím una manera o altra de llegir. Així, els nous hàbits de lectura en un entorn sobreinformat, interactiu, i a través de la pantalla afavoreixen la síntesi en els missatges i la profusió de missatges concrets i impactants.

¹⁹ Encuentros en Verines de la Universidad Complutense a l’any 2011: Los nuevos rituales de lectura en pantalla. María Goicoechea. http://www.mcu.es/lectura/pdf/v11_maria_goico.pdf

6. Entrevista i enquesta

6.1 Alfons Guri, tècnic especialista de la biblioteca Esteve Paluzie.

La biblioteca de Barberà del Vallès destaca per tenir una secció íntegrament dedicada als microrelats. Parlo amb Alfons Guri, el responsable d'aquesta secció i del concurs mensual que organitza aquesta biblioteca articulat a través del blog [La microbiblioteca](#). Alfons Guri Comallonga és tècnic especialista en bibliotecomania de la biblioteca Esteve Paluzie de Barberà del Vallès. Em contesta les preguntes a dia 16 de Desembre del 2014.

Com definiries la Microbiblioteca?

La Microbiblioteca és el nom que rep l'especialització en el gènere microrelat de la Biblioteca Municipal Esteve Paluzie de Barberà del Vallès. Consisteix en un fons especial dedicat a aquest gènere literari (actualment uns 450 documents aprox.) i la dinamització d'aquest i del gènere en general mitjançant un blog www.lamicrobiblioteca.com, les xarxes socials i organitzant tota una sèrie d'activitats, presentacions de llibres, xerrades i conferències, jornades, tallers de creació literària i l'organització d'un Club de Lectura Virtual <http://microclubdelectura.blogspot.com> i un Concurs de Microrelats.

Com va sorgir la iniciativa d'organitzar la Microbilbioteca?

La Biblioteca Esteve Paluzie volia singularitzar-se gestionant un fons especialitzat, i arran de la participació d'un tècnic d'aquesta en un curs del Col·legi de Bibliotecaris i Documentalistes de Catalunya (COBDC) sobre el gènere del novel·la negra impartit per Jordi Canal, director de la Biblioteca La Bòbila de l'Hospitalet de Llobregat,

especialitzada en aquest gènere i per afinitats i gustos literaris, va sorgir la idea de enfocar l'especialització cap el gènere microrelat.

**Quants originals rebeu en el concurs mensual que organitzeu?
Consideres que hi ha qualitat literària d'un nivell que pot ser professional?**

El concurs és anual amb vuit convocatòries mensuals. Els originals rebuts en cada convocatòria poden oscil·lar, però sumant les dues categories (català i castellà) hem arribat als 500 textos presentats en un mes. Hi ha una bona qualitat i considerable nivell, a més hi concursen autors que ja tenen obra publicada, no només aficionats o amateurs.

Trobes que hi ha un naixement o renaixement del gènere microrelat?

Als voltants dels anys 2009-2011 hi ha un auge del gènere microrelat a la xarxa (sobretot expressat en les plataformes digitals mitjançant els blogs) que fa visible un gènere amb més de 200 anys d'història. Posteriorment l'aparició de xarxes socials com Facebook i Twitter encara l'han impulsat més encara que no pas dispersat.

Però el que realment fa que en l'última dècada el gènere microrelat hagi estat admès i contemplat per la comunitat literària, han estat l'aparició d'estudis i antologies sobre aquest, sobretot en llengua castellana, per part de la comunitat acadèmica i estudiosos i especialistes en el tema i amb l'organització de congressos. Però l'arrel de tot és que s'ha reprès la creació literària del microrelat per part de nombrosos autors i autores contemporanis enllaçant amb els que podríem anomenar autors clàssics.

6.2 Qüestionari en línia per a usuaris de Twitter. Resultats i estadístiques

Després de disseminar l'enquesta exclusivament per la xarxa Twitter i deixants que els usuaris la compartissin lliurement, l'enquesta ha rebut un total de 151 respostes, d'aquestes, 41 respostes han estat anònimes i la resta signades amb el nom d'usuari. A [l'enllaç a la infografia](#) es poden valorar i observar els resultats.

Un 87,5% dels enquestats es mostren interessats en els microrelats, la qual cosa és normal tenint en compte que ho hem disseminat fent servir les etiquetes que en principi semblaven més populars i que després han resultat ser-ho. Un 12,5% dels enquestats no estan interessats en aquest gènere, però tot i això han contestat l'enquesta com a resposta a la crida que s'ha fet. Així doncs, la majoria de respostes són les de perfils de persones que escriuen, llegeixen o estan interessades en aquest gènere. D'aquestes 151 respostes, i fixant-me en la segona pregunta, observo que un 58% del usuaris segueixen a algun usuari pel fet que escriu microrelats. Tot i que segueix essent palès l'interès dels usuaris el nombre de seguidors més adherits baixa considerablement. És considerable que un 58% dels enquestats segueixin a algú per aquest fet i en segueix demostrant l'interès.

Igualment, i fent esment a la tercera pregunta, una gran majoria dels enquestats consideren que Twitter és una font d'inspiració. Tot i la poca concreció de la pregunta, es mostra una clara tendència a considerar aquesta xarxa com a font i objecte de creativitat on les idees circulen i ajuden a crear-ne d'altres. Cal dir que d'aquests, un 57% ha participat en iniciatives o concursos de relats, la qual cosa mostra que són usuaris implicats i actius pel que fa a aquest gènere. És per això que en la pregunta on es diu que Twitter contribueix a l'eclosió del microrelat, una gran majoria respon que sí i amb notes

altes. Cal tenir en compte que l'univers de l'enquesta és la mateixa xarxa i els usuaris estan fortament implicats i són actius en el gènere. Així podríem dir que els usuaris que participen del microrelat a la xarxa Twitter, pensen de manera molt notòria que aquesta xarxa contribueix de manera molt definitiva a escampar i fer créixer aquest gènere.

Es dóna un fet curiós quan els usuaris afirmen no seguir concretament cap etiqueta a la xarxa. És a dir, tot i ser aficionats no revisen les actualitzacions mitjançant etiquetes per veure les noves creacions. Amb aquest fet detectem un interès més aviat baix i per el gènere. Els usuaris ho coneixen, els interessa, però la majoria no s'interessen per fer un seguiment. De totes maneres, i com ja havia apuntat, les dues etiquetes més seguides en llengua catalana són *microrelat* i *microconte*, seguits de l'etiqueta *microficció* i *shortstory* en uns percentatges molt menors.

Una altra sèrie de respostes que mostra el potencial de Twitter i la seva implicació definitiva en la microliteratura és que gairebé un 50% dels enquestats afirmen no conèixer aquest gènere abans d'existir o interaccionar amb aquesta xarxa. És a dir, que la xarxa els ha fet conèixer, interessar-se i interaccionar amb altres usuaris pel que fa a aquest tema. Igualment, més d'un 62% dels enquestats afirma no seguir el tema dels microrelats per cap altra xarxa social. Per aquests usuaris aquest gènere és patrimoni exclusiu de Twitter. Blogs, Facebook i webs són les altres xarxes preferides pel que fa al seguiment d'aquest gènere.

7. Conclusions

Després de repassar la definició de conte i de fer una repassada intensa a Twitter i a altres xarxes socials com ara Facebook, blogs, i pàgines especialitzades, em trobo que la literatura en general és molt present a internet. El trencament de les estructures comunicatives i de poder verticals per decidir què és publicable i què no s'han fet evidents amb la comunicació en xarxa. Tot i que les editorials continuen exercint de filtre i mantenint un cert poder, ara tothom pot publicar els seus textos i fer-los arribar a una audiència més o menys gran segons la influència i els contactes que tingui. Les xarxes no actuen com a mecanisme de reconeixement literari més enllà de l'audiència o les vegades que s'ha compartit un text. Un microconte molt repulat o compartit tindrà més prestigi que un altre que no, independentment de les seves qualitats narratives o literàries. Cal dir que a internet també té una audiència molt fragmentada amb milions de llocs web i els usuaris fluctuen mitjançant cerques sobre els temes que els interessin. El fet que jo mateix sigui un usuari actiu de Twitter i que hagi participat en concursos de microrelats, ha suposat una observació prèvia activa a la realització del treball. Aquesta observació i participació activa comporta una adhesió personal pel que fa al tema que pot comportar una visió esbiaixada o poc objectiva. Tot i això, crec que queda palesa l'activitat a Twitter pel que fa als microrelats i la seva difusió.

La hipòtesi inicial estava basada en l'afirmació: Hi ha una eclosió del gènere del microrelat gràcies a l'aparició i ús massiu de Twitter.

Una vegada analitzats els factors, sí que es pot concloure que hi ha una eclosió o una popularitat del gènere del microrelat, un gènere que com hem vist no és nou ni exclusiu de les xarxes socials. Les xarxes socials s'han convertit en lloc on tota mena d'aficionats intenten fer-se un lloc o compartir coneixement en qualsevol matèria.

En el món literari, especialment, hi ha infinitat de blogs i escriptors desconeguts que demanen lectures i seguidors per als seus textos.

Com deia, sí que es pot afirmar, segons les fonts consultades i bibliografia i estudis publicats, que entre els anys 2009 i 2011 hi ha un auge d'estudis i publicacions sobre el microrelat, sobretot en llengua castellana. Aparicions de mots com Twitteratura, institucions com l'Institut de twittergrafie comparée, i el seguiment de concursos i les etiquetes #microconte i #microrelat en llengua catalana ens donen una idea de la dimensió i popularitat d'aquest gènere. Igualment, troballes com les etiquetes de microrelat en italià, francès o anglès ajuden a entendre que tampoc és una tendència exclusiva dels usuaris en llengua catalana sinó que els usuaris gaudeixen i comparteixen els seus microrelats en diversos idiomes i cultures. Tot i que aquest auge microliterari coincideix amb l'aparició i l'augment d'ús de les xarxes socials es fa difícil establir i demostrar una relació directa amb aquests fets.

El número de piulades i d'escriptors que participen en la creació de microrelats en diversos idiomes ho converteix en una tendència pel que fa a la cultura occidental. Igualment, la quantitat de blogs, revistes electròniques, pàgines web, fòrums i interaccions públiques a la xarxa referides a la microliteratura és creixent i té molt bona salut. Els escriptors professionals, els aficionats, els usuaris que s'interessen per el tema, les conferències, els llibres i els concursos de microrelats creixen i cada vegada més organitzacions en convoquen per donar-se a conèixer o per interaccionar amb el públic.

És per tot això que, si bé hi ha una tendència, per l'ús de les TIC i els dispositius mòbils, la revolució comunicativa, o la societat xarxa, a la disseminació del relat impactant i breu, no es pot afirmar en cap cas que això sigui gràcies a la xarxa Twitter. No hi ha cap evidència directa que mostri aquest fet. Així doncs, no es pot afirmar que la

xarxa Twitter sigui responsable de l'eclosió o la popularització de gènere del microrelat, però sí que és un mitjà ideal per on s'escampa i es difon mitjançant les diverses etiquetes mencionades. Twitter permet la interacció ràpida i és un mitjà ideal i molt utilitzat per la creació i difusió del relat molt breu. Dins la magnitud de Twitter, pel que fa al número d'usuaris i de piulades, l'espai que els usuaris dediquen als relats molt breus és poc, tal com hem vist mitjançant l'eina 'follow the hashtag' . Tot i això , cal dir que el seguiment i la convocatòria de concursos és força bo i regular. L'activitat microrelataire a Twitter augmenta pels volts de Sant Jordi, que és l'època de l'any en que es convoquen més concursos de microrelats donada la rellevància literària de la data.

Així doncs, l'ús popularitzat de les xarxes socials i les noves maneres de comunicar-se a través de l'ús de les TIC, on la lectura és directament sobre la pantalla, ajuda no només a l'eclosió del gènere del conte literari molt breu, sinó que permet que els usuaris de tota una comunitat de parlants o amb un interès comú comparteixin idees, creacions, i tot tipus de missatges narratius. La disseminació d'aquest gènere no és exclusiu de Twitter, sinó que és més aviat una conseqüència de la revolució comunicativa a través de les TIC, de les quals, les xarxes socials en formen part. Twitter, i les altres xarxes socials presents a internet, contribueixen a la disseminació del coneixement i de tot tipus de relats, que són una de les bases de la manera humana d'entendre el món.

8. Bibliografia

- **ABAD, MAR; TASCÓN, MARIO** (2011). *Twittergrafía, el arte de la nueva escritura*. Madrid. Editorial Catarata.
- **AELC** (2014). *Escriure en català: Estat de la professionalització. Els efectes de la crisi econòmica sobre el col·lectiu d'escriptors*. [Document en línia] Associació d'escriptors en llengua catalana. [Data de consulta: Desembre 2014] <<http://www.escriptors.cat/files/estudi-professionalitzacio-escriure-catala-aelc-2014.pdf>>
- **ALAMO, FRANCISCO** (2010). *El microrrelato, análisis, conformación y función de sus categorías narrativas*. UNED, Revista Signa 19. [Document en línia] [Data de consulta: Desembre 2014] <<http://www.cervantesvirtual.com/obra/el-microrrelato-analisis-conformacion-y-funcion-de-sus-categorias-narrativas--0/d00ac887-4021-4d17-9551-9627a6bf477c.pdf>>
- **ALBALADEJO, TOMÁS** (2009). *Literatura y tecnología digital: producción, mediación, interpretación*. [Document en línia] Biblioteca virtual Miguel de Cervantes [Data de consulta: Desembre 2014] <<http://www.cervantesvirtual.com/nd/ark:/59851/bmcd5144>>
- **ALONSO, VICENT; BERNAL, ASSUMPCIÓ; GREGORI, CARMÉ** (1998). *Actes del I simposi de narrativa breu*. Barcelona. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- **BREGANZA CONDE, M^a ROSA** (2005). *Investigar en Comunicación. Guía practica de métodos y técnicas de investigación social en Comunicación*. Barcelona. Ed. Mc Graw Hill
- **CASSANY, DANIEL** (2011). *En línia, llegir i escriure a la xarxa* (Pàg. 162). Barcelona. Editorial Graó.

- **CASTELLS, MANUEL** (2003). *La Societat Xarxa a Catalunya*. Barcelona. Plaza i Janes Editores S.A.
- **CASTELLS, MANUEL** (2003). *Coneixement i societat*. Revista d'Universitats, recerca i societat de la informació. [Document en línia] Generalitat de Catalunya, departament d'Universitats. [Data de consulta, novembre del 2014] <http://universitatsirecerca.gencat.cat/web/.content/home/02_servis_i_tramits/publicacions/publicacions_antigues/coneixement_i_sociedad_2003-2008/docs/cis01_tot.pdf>
- **CASTELLS, MANUEL** (2000). *Lliçó inaugural del programa de doctorat sobre la societat de la informació i el coneixement*. Barcelona. [Document en línia] [Data de consulta: Novembre del 2014] <www-uoc.edu/web/cat/articles/castells/print.htm>
- **COMPANY, FLÀVIA** (2013). *Què és un microrelat?*. [Document en línia] Revista Llegir Cruïlla [Data de consulta: Desembre 2014] <http://www.llegircruilla.cat/2013/04/que-es-un-microrelat-per-flavia-company>
- **CULLER, JONATHAN** (1999). *Teoría literaria, una introducción muy breve*. (Pàg 37-59) Barcelona. Siglo XXI Ediciones.
- **DUCH, LLUÍS** (1995). *Mite i cultura* (Pàg 37). Publicacions Abadia de Montserrat, Barcelona.
- **ECO, UMBERTO** (1994). *Como se hace una Tesis*. Madrid. Editorial Gedisa.
- **FRAGUAS, ANTONIO** (2011). *La filosofía del "pienso, luego tuiteo"*. Madrid. El País. [Document en línia] <http://elpais.com/diario/2011/04/03/cultura/1301781601_850215.html>
- **GENERALITAT DE CATALUNYA** (2012). *Lectura en digital. Col·lecció TAG-5*. [Document en línia] Departament d'ensenyament. Ed. Servei de comunicació i publicacions. [Data de consulta, octubre 2014]

<http://ensenyament.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/col_leccions/tac/lectura_digital_tac_5/tac_5.pdf>

- **GOICOECHEA, MARÍA** (2011). *Encuentros en Verines. Los nuevos rituales de lectura en pantalla*. [Document en línia] Universidad Complutense [Data de consulta 11 de desembre del 2014] <http://www.mcu.es/lectura/pdf/v11_maria_goico.pdf>
- **IAB SPAIN RESEARCH** (2014). *V Estudio anual de redes sociales*. [Document en línia] Elaborat per Eloia. [Data de consulta: Novembre del 2014] <<http://www.iabspain.net/wp-content/uploads/downloads/2014/04/V-Estudio-Anual-de-Redes-Sociales-versi%C3%B3n-reducida.pdf>>
- **KERLINGER, FRED** (1986). *Foundations of behavioral research* (Pàg. 359-375). Orlando. Harcourt Brace & co.
- **LAGMANOVICH, DAVID** (2006). *El microrrelato: Teoría e historia*. Palència. Editorial Menoscuarto.
- **M. KOCK, DOLORES** (1986). *El microrrelato en México: Julio Torri, Juan José Arreola, y Augusto Monterroso*. [Document en línia] The city university of New York. [Data de consulta: Desembre 2014] <http://148.206.107.15/biblioteca_digital/articulos/10-570-8086cum.pdf>
- **MAS, JOAN; MIRALLES, JOAN; ROSSELLÓ, PERE** (1997). *Actes de l'onzè col·loqui internacional de llengua i literatura catalanes*. (Pàg. 370-371) Volum III. Barcelona. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- **MC QUAIL, D** (2005). *Mass communication theory* (Pàg. 47-161) London. Sage publications ltd.
- **MILLER, ERIC** (2011). *Theories of story and storytelling*. [Document en línia] [Data de consulta: Gener 2015] <<http://www.storytellingandvideoconferencing.com/67.pdf>>
- **MOLAS, JOAQUIM** (1995). *Antologia de contes catalans*. Pròleg. Barcelona, Edicions 62.

- **NUÑEZ, XAQUÍN** (2013). *Resistencia y canonización en el microrrelato: De la teoría i crítica a las revistas especializadas*. [Document en línia] Ed. Universidade do Minho. Pasavento, revista de estudios hispánicos. [Data de consulta: Setembre 2014] <http://www.pasavento.com/pdf/n2_nunez.pdf>
- **PROPP, VLADIMIR** (1928). *La morfología del cuento*. (Pàg. 29-80) Madrid. Ed. Arkal
- **PUJANTE, BASILIO** (2013). *El microrrelato hispánico 1988-2008: teoría y análisis*. [Document en línia] Tesi doctoral. Universidad de Murcia. [Data de consulta: Gener 2015] <<http://www.tdx.cat/bitstream/handle/10803/123979/TBPC.pdf?sequence=1>>
- **REIS, CARLOS; LOPEZ, ANA CRISTINA** (2002). *Diccionario de narratología*. Madrid. Ediciones Almar.
- **RODRIGO, MIQUEL; ALSINA, ANNA** (2009). *Teories de la comunicació a la societat de la informació*. Barcelona. UOC (mòdul 5)
- **SÀNCHEZ, JORDI** (2012). *El relat i la narració*. Mòdul 1. Narrativa audiovisual. Barcelona. Ed. UOC.
- **SERVEI LINGÜÍSTIC DE LA UOC** (2013). *Guia pràctica de català*. Barcelona. Fundació per la Universitat Oberta de Catalunya.
- **WIMMER, ROGER D; DOMINICK, JOSEPH R** (2011). *Mass media research, an introduction*. Oxford Editions. Capítol 1. Desena edició.
- **ZABALA, LAURO** (2002). *Diez razones para olvidar 'El dinosaurio' de Monterroso*. [Document en línia] Centro Virtual Cervantes. [Data de consulta: Setembre del 2014] <<http://cvc.cervantes.es/actcult/monterroso/acerca/zavala.htm>>

Enllaços i cerques a Twitter: Enllaç a algunes de les més importants de múltiples i innumerables cerques fetes a la xarxa.

- [Cerca a Twitter: #microrrelat](#)
- [Cerca a Twitter: #Microconte](#)
- [Carles Marquès. Microcontes](#)
- [@carlesmarques](#)
- [@140lletres](#)
- [@microficcions](#)
- [@relatmini](#)
- [@odradek1](#)
- [@relats_curts](#)
- [#mikroipuina \(Basc\)](#)
- [#microstories](#)
- [@365microrrelats: Un microrrelat al dia](#)
- <https://twitter.com/hashtag/microconte>
- [Lliga microrelataire](#)
- [Cerca avançada a google: Cuentos twitter](#)

Altres concursos consultats no referenciats en el treball:

- Bases [Concurs El Maresme i el Mar](#)
- [Literaldia](#) concurs de microcontes de l'Euskal Etxea, Barcelona
- Bases premi de [Microrrelats biblioteca Bon Pastor](#)
- [Concurs relats curts TMB](#)
- [Concurs de microrelats del Museu de la Pesca](#)